

Nationell tillämpning av Yrkesresan

FÖRSTUDIE AV JURIDISKA, TEKNISKA OCH
ORGANISATORISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Innehåll

1.	Sammanfattning	3
2.	Inledning o uppdrag.....	4
2.1	Inledning.....	4
2.2	Första utredningsuppdraget	4
4.	Nytt utredningsuppdrag	5
4.1	Syfte	6
4.2	Mål.....	6
4.3	Organisation för utredningsuppdraget	6
5.	Kartläggning och utredningsmetod	7
6.	Kommunernas behov	7
7.	Teknisk plattform	8
8.	Modell för kvalitetssäkring av innehåll.....	9
8.1	Nuvarande Yrkesresans uppbyggnad.....	9
8.2	Kvalitetssäkring av innehållet.....	10
9.	Modell för förvaltning och utveckling	10
10.	Ekonomisk modell	11
10.1	Fortsatt utredning av kostnaderna	13
11.	Juridiska frågeställningar.....	13
11.1	Avtalssamverkan.....	14
11.2	Upphandling	14
11.3	Immateriellt ägande.....	14
12.	Förslag till beslut och fortsatta aktiviteter	15

1. Sammanfattning

Yrkesresan är ett webbaserat program för introduktion och kompetensutveckling för personal inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga. Programmet har tagits fram av kommunalförbundet Göteborgsregionen (GR) på uppdrag av cheferna för individ- och familjeomsorgen i regionen. Yrkesresan lanserades 2017 och finansierades av de 13 medlemskommunerna i GR. Under 2018 och 2019 har ytterligare kommuner i Boråsregionen och Skaraborg anslutit till kompetensutvecklingsprogrammet, sammanlagt är det idag 36 kommuner som använder Yrkesresan.

Ju fler kommuner utanför dessa regioner som tagit del av information om Yrkesresan har intresset väckts om den inte kunde utvidgas för en nationell tillämpning samt att fler nationella Yrkesresor skulle kunna tas fram med andra inriktningar inom socialtjänstens myndighetsutövning. SKL har under 2019, i samverkan med GR, Regionala Samverkans och Stödstrukturerna RSS, Socialchefsnätverket och Socialstyrelsen, på Socialchefsnätverkets uppdrag genomfört två olika utredningar. Den första kartlade hur innehåll och pedagogisk modell av befintlig yrkesresa tagits fram och utformats samt konstaterade att den webbplattform som GR använde inte var lämplig för nationell användning. Förstudien lyfte ett antal frågeställningar bl.a. runt organisation och teknisk plattform som fortsatt behövde belysas.

Höstens förstudie har utrett möjligheten att skapa en nationell digital teknisk plattform samt hur en organisation för hur kompetensutvecklingen i landets kommuner skulle kunna utformas. I den senare utredningen har en belysning gjorts av de juridiska förutsättningarna för införskaffandet av teknisk plattform och kommuner och regioners möjligheter att via avtal samverka med varandra om förvaltning av Yrkesresor.

Resultatet av utredningarna visar att det går att utveckla en modell för samverkan mellan alla kommuner om den befintliga Yrkesresan och göra den till en nationell sådan. Det krävs en lämplig digital plattform för att härbärgera kompetensmaterialet och utformningen av detsamma. Kommentus AB (ett bolag inom SKR koncernen) har ställt sig positiva till att i avtal med SKR ansvara för den tekniska förvaltningen av Yrkesresan för alla kommuners räkning. Bolaget har för andra delar inom SKL upphandlat en lärplattform. Ambitionen är att Yrkesresan ska kunna integreras i den plattformen. Det bedöms vara den mest lämpliga lösningen, både juridiskt och kostnadseffektivt.

Vidare föreslås att de Regionala Samverkans och Stödstrukturer för socialtjänsten (RSS) som finns i varje län utgör organisation för kompetensutvecklingen och arrangerar/samordnar utbildningarna för kommunerna i sina län samt att några RSS, förutom GR, tar fram och förvaltar nya Yrkesresor med annan inriktning. Viss nationell samordning kommer att krävas, SKR föreslås ansvara för den.

Kommunerna föreslås finansiera teknisk plattform, nationell samordning samt förvaltning/utveckling av befintlig och nya Yrkesresor. Finansieringen bedöms kunna inrymmas i de ordinarie budgetar för kompetensutveckling som kommunerna har för yrkesgrupperna. SKR föreslås samordna all finansiering till Kommentus AB och berörda RSS. Den modellen bedöms vara mest korrekt utifrån regelverken för avtalssamverkan och konkurrensbestämmelser samt minst administrativt krävande för kommunerna.

Socialstyrelsen, som socialtjänstens kunskapsmyndighet, önskar medverka i kvalitetssäkringen av innehållet i kompetensprogrammen av Yrkesresor.

Socialchefs nätverket, NSK-S nätverket, RSS-nätverket samt Partnerskapet har under senhösten fått information om förslag till organisation mm. Alla nätverken har ställt sig positiva till förslagen. Under vintern kommer de tre nätverken att informera och förankra hos resterande kommuner i länen fram till mars 2020 för mer definitivt ställningstagande.

2. Inledning o uppdrag

2.1 Inledning

Yrkesresan är ett gemensamt program för introduktion och kompetensutveckling för personal inom socialtjänstens myndighetsutövning för barn och unga i Göteborgsregionen (GR). Det är framtaget av kommunalförbundet GR på uppdrag av IFO-chefs nätverket i regionen. Yrkesresan lanserades våren 2017. Arbetet finansierades inledningsvis av statliga medel för att utveckla evidensbaserad praktik, men bekostas sedan lanseringen av de deltagande kommunerna. Samtliga Gr:s 13 medlemskommuner deltar.

Yrkesresan har väckt stort intresse hos närliggande kommuner och verksamhetsområden. I augusti 2018 tecknade GR samverkansavtal med kommunerna i Boråsregionen och i januari 2019 med Skaraborgs kommunalförbund om deltagande i den befintliga Yrkesresan.

Våren 2019 var 36 kommuner användare av Yrkesresan. GR har genomfört nio omgångar med totalt 260 deltagare om "Handläggning med barnet i centrum" och totalt 11 temadagar med totalt 155 deltagare. Av utvärderingarna kan konstateras att Yrkesresan skapar nytta för de socialsekreterare som deltar och över 80 % instämmer i att Yrkesresan bidrar till att de känner sig stärkta i sin yrkesroll. GR planerar nu för fortsatta avtal med de 36 kommunerna under åren 2020-2021.

2.2 Första utredningsuppdraget

I september 2018 presenterade GR Yrkesresan för Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) Socialchefs nätverk vilka då uttryckte ett stort intresse att få nationell tillgång till Yrkesresan. Socialchefs nätverket gav därför SKR i uppdrag att i det Partnerskap som finns mellan SKR, Regionala Samverkans och Stödstrukturer (RSS) och Socialstyrelsen pröva möjligheten för en nationell

tillämpning av Yrkesresan. Socialchefsnätverket menade att en nationell utvidgning på ett öppet och tillgängligt sätt kunde möjliggöra tillgång till introduktion och kompetensutveckling för kommunerna. Ett första steg i denna riktning var att i en förstudie ta fram förslag som beskriver förutsättningar för genomförandet och vad som krävs för att tillgängliggöra Yrkesresan som modell för introduktion och kompetensutveckling, för den sociala barn och ungdomsvården men även för andra framtida områden. Modellen bedömdes möjliggöra en nationell kvalitetssäkring av kompetens inom olika verksamhetsområden.

3. Tidigare förstudie

Förstudien genomfördes våren 2019 med en projektledare finansierad av SKR i samarbete med Socialstyrelsen, RSS och GR. Syftet var att undersöka möjligheterna till en nationell tillämpning av Yrkesresan. Förstudien skulle ta fram förslag på affärskoncept som utgår från den modell som utvecklats av Göteborgsregionen och vara giltig på nationell nivå även för andra områden inom socialtjänsten. Affärskonceptet skulle belysa en modell för nationell tillämpning och behövde bland annat innehålla fyra huvudsakliga delar: förvaltning och utveckling, teknisk plattform, ekonomisk modell och avtal samt innehåll i kompetensprogrammet. Förstudien skulle även kunna lyfta frågor som projektplanen inte kunnat förutse i nuläget.

Förstudien resulterade i ett skriftligt arbetsmaterial, presenterat för styrgruppen/projektgruppen i augusti/september 2019. Förstudien fokuserade på de innehållsliga delarna i själva Yrkesresan och har belyst metoden och pedagogiken i paketering och förmedling av innehåll och form för kompetensutvecklingen. I utredningen konstaterades att den tekniska webbplattform som GR använder för Yrkesresan inte har lämplig kapacitet för en nationell tillämpning av Yrkesresan. GR har inte möjlighet att ansvara för att genomföra de faktiska utbildningarna i andra län. Den tidigare utredningen lyfte därför ett antal frågor som fortsatt behövde belysas för att den nuvarande Yrkesresan skulle kunna realiserats för nationellt användande och att nya nationella Yrkesresor inom andra kompetensområden ska kunna tas fram.

4. Nytt utredningsuppdrag

Höstens utredningsuppdrag har fokuserat på att ta fram förslag till en nationell digital plattform för förvaltning av Yrkesresan, en modell för organisation av förvaltning/utveckling/kvalitetssäkring av de innehållsliga delarna samt att belysa de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för att i samverkan mellan kommuner och RSS skapa nationella Yrkesresor. Utredningen har inte belyst innehåll och utformning av kompetensutvecklingen av Yrkesresan, det gjordes i den tidigare förstudien.

SKR har fortsatt finansierat utredningsarbetet. Pga. att SKRs egna juridiska resurser varit begränsade under hösten har AffärsConcept Stockholm AB (ett dotterbolag till SKR Kommentus AB) engagerats för att ta fram kompletterande underlag till de delar som rör teknisk plattform. Den utredningen har belyst

förslag till affärsmodell samt juridiska aspekter (regler för upphandling, avtalssamverkan enligt kommunallagen mm) som behöver tillgodoses för att avtal mm ska kunna träffas mellan berörda parter. AffärsConcepts utredning har utgjort visst underlag till den här utredningen.

Övergripande frågeställningar för höstens utredningsuppdrag:

- Ta fram förslag till lämplig teknisk plattform samt vilka tekniska krav som behöver tillgodoses för drift, förvaltning och tillgängliggörande av plattformen
- Ta fram förslag till affärsmodell för drift, förvaltning, utveckling mm av teknisk plattform
- Förslag till avtal och andra juridiska aspekter (affärsmodell, upphandling mm) för värdskap av och nyttjande/ användandet av Yrkesresor
- Generisk modell för organisation av drift, förvaltning och utveckling mm av de innehållsliga delarna i kommande Yrkesresor

Därutöver fastställdes i projektplanen för höstens uppdrag att Socialstyrelsens lärplattform inte skulle utredas som alternativ till teknisk plattform utan resultatet av denna utredning skulle avvaktas. Myndigheten skulle däremot bedriva ett eget parallellt projekt med fokus på att utveckla det stöd till yrkesintroduktion som ligger till grund för Yrkesresans innehållsliga delar.

4.1 Syfte

Fokus för utredningen har varit att ta fram förslag till både en nationell teknisk plattform för digital förvaltning av Yrkesresan och en modell(er) för organisation av förvaltning/utveckling/kvalitetssäkring av de innehållsliga delarna samt belysa de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för att skapa nationella Yrkesresor.

4.2 Mål

- Att befintlig Yrkesresa för barn och unga görs tillgänglig för alla kommuner
- Att ta fram en generisk modell för organisering (teknisk plattform, förvaltning, utveckling, kvalitetssäkring, affärsmodell, avtal mm) som möjliggör att Yrkesresor med andra inriktningar inom socialtjänsten kan utvecklas.

4.3 Organisation för utredningsuppdraget

I styrgruppen har ingått:

Åsa Furén-Thulin, Mari Forslund SKR, Annika Öquist Socialstyrelsen, Malin Lindén Olsson Socialchefsnätverket, Lena Holmlund Göteborgsregion, Ingmar Ångman RSS-nätverket.

I arbetsgruppen har ingått:

Solveig Freby Socialstyrelsen, Pani Hormatipour och Anneli Jäderland SKR samt adjungerad Cristina Dahlberg GR.

5. Kartläggning och utredningsmetod

Utredningen har genomförts genom sedvanligt utredningsarbete, genom att ta del av skriftligt material om Yrkesresan samt en rad möten med både interna och externa resurspersoner och samarbetsparter. Utredningen har beaktat det underlag som AffärsConcept AB tagit fram. Under utredningstiden har även information getts till och avstämningar av förslag gjorts med SKRs Socialchefsnätverk, socialcheferna i NSKs nätverk och samordnarna i RSS nätverket. Information har även getts till flera sakkunnig-nätverk som SKR samordnar inom socialtjänstområdet.

6. Kommunernas behov

Socialtjänsten i Sveriges kommuner har behov av program för introduktion och kompetensutveckling för både nyanställda socialsekreterare men även för de med vana i yrket. Behov av program för introduktion och kompetensutveckling gäller även för andra, exempelvis biståndshandläggare inom äldreomsorg och inom området för funktionshinder.

Myndigheten för vård och omsorgsanalys har under november 2019 publicerat en lägesrapport om kommunernas rekryteringsbehov av handläggare inom socialtjänsten men också om vilka strategier kommunerna har för att rekrytera och behålla medarbetarna. (Rapport: ”Social kompetens, om kompetensförsörjning av handläggare i socialtjänsten”). Kartläggningen visar bl.a. att en fjärdedel av handläggarna är under 30 år, det innebär att det skett en stor generationsväxling i yrkena vilket både är en styrka och en utmaning för att klara kraven som ställs på verksamheten. Myndigheten pekar även på att Socialstyrelsen tagit fram webbaserat stöd för introduktion för bl.a. socialsekreterare i den sociala barn och ungdomsvården, något som skulle behövas för fler handläggargrupper inom socialtjänsten.

I rapporten ger Vård och omsorgsanalys ett antal rekommendationer till kommunerna och regeringen. Råden rör utveckling mot en kunskapsbaserad socialtjänst och strukturer för introduktion, fort- och vidareutbildning och forskning samt olika åtgärder som rör kompetensförsörjningen och socionomutbildningen.

Några av de rekommendationer som rör kommunerna är att avsätta tid och resurser för att ge handläggare möjlighet att bygga upp erfarenheter och kompetens samt att vidareutveckla samverkan runt introduktion och fortbildning. Regeringen ges rekommendationen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att utveckla stödet till kommunerna i deras arbete med introduktion för nya handläggare.

Yrkesresan i den tappning GR tagit fram har väckt stort intresse hos socialtjänsten i många kommuner. Yrkesresan ses som en möjlighet till ett gemensamt nationellt stöd för dessa professioners behov av introduktion i yrket och fortsatt kompetensutveckling. Modellen kan stärka kommunernas möjligheter att erbjuda en mer likvärdig och nationellt kvalitetssäkrad socialtjänst och bli ett svar på Myndigheten för Vård och omsorgsanalys rekommendation. Förhoppningsvis kan modellen vara rekryteringsbefrämjande samt innebära att medarbetare stannar kvar i yrket då det finns möjlighet att utveckla kompetensutveckling även för erfarna. Om personal flyttar till annan kommun men är kvar i yrket ökar möjligheten att fortsätta ta del av den kompetensutveckling man påbörjat inom kompetensmodellen.

7. Teknisk plattform

GR har utvecklat en webbplats för Yrkesresan. Den är utvecklad i systemet Drupal, ett öppet system. Både GR och AffärsConcept AB har konstaterat att nuvarande uppbyggnad av webbplats och modell inte är möjlig att skala upp för ett nationellt användande. Däremot kan nuvarande modell fungera som prototyp för att skapa en ny molnbaserad plattform. Ett av huvuduppgifterna har därför varit att få fram förslag till ansvarig för teknisk plattform.

Under utredningsarbetet har olika alternativ granskats. Socialstyrelsen har under hösten upphandlat en ny lärplattform för myndighetens behov men det har inte varit aktuellt att Yrkesresan skulle integreras i den varför den inte utretts som ett alternativ. Två av SKRs dotterbolag har däremot undersökts, Inera AB och Kommentus AB. I den utredning som AffärsConcept utfört har perspektivet att SKR skulle upphandla en egen teknisk plattform funnits med som ett tredje alternativ.

Kontakter har tagits med både Inera AB och Kommentus för att utreda dessas möjligheter att ansvara för teknisk plattform. Inera ABs fortsatta roll och omfattning på uppdrag utreds nu av både SKR som ägare och av Inera. I kontakterna med bolaget har de även uttryckt osäkerhet om ett eventuellt ansvar för Yrkesresan kan inrymmas i deras uppdrag att inte konkurrera med marknaden. Resultatet av utredningen om Ineras fortsatta roll beräknas dröja samt bolagets egen tveksamhet inför uppdraget gör att den här utredningen har fokuserat på att hitta andra alternativ till ansvar för teknisk plattform.

Under hösten har det framkommit att Kommentus AB nyligen upphandlat en lärplattform som kommer att användas av bl.a. SKRs Arbetsgivaravdelning för utbildningar inom HR-området och för chefer. Kommentus bedömning är att den lärplattformen bör kunna vara lämplig och ha kapacitet att inrymma flera Yrkesresor. Kommentus behöver dock mer i detalj utreda om Yrkesresan och dess nuvarande tekniska design och utformning kan integreras i den lärplattformen. GR har erbjudit sig att vara behjälpliga i det arbetet.

8. Modell för kvalitetssäkring av innehåll

8.1 Nuvarande Yrkesresans uppbyggnad

Den nuvarande Yrkesresan, framtagen av GR, strukturerar relevant kunskap från olika aktörer och presenterar den på en webbplats, www.yrkesresan.se. Den är tänkt att fungera som en brygga i glappet mellan examen och yrkesliv och bidra till att skapa lust till lärande, ge framtidshopp och skapa stolthet över yrket.

Yrkesresan erbjuder en struktur för kompetensutveckling i form av filmer, webbutbildningar och kursdagar. Inledningsvis vänder Yrkesresan sig till nya socialsekreterare inom myndighetsutövning barn och unga.

Som Yrkesresan är konstruerad idag kan medarbetare anmäla sig till kurs, ta del av praktisk information om kurs, göra förberedande uppgifter och efter kurs ta del av efterföljande uppgifter. Webbplatsen hjälper också till med kursintyg och utvärdering samt skapar underlag för fakturering. Chefer och arbetsledare kan följa vilken och vilka medarbetare som anmält sig och gått kurs samt få en samlad bild av medarbetarens genomförda kurser.

GR planerar att den befintliga Yrkesresan i framtiden även ska erbjuda kompetensinsatser för mer erfarna socialsekreterare, arbetsledare och chefer. För att samla de många kompetenser som erbjuds har webbplatsen tagits fram. Webbplatsen har en rad funktioner tillgängliga för personer med särskilda roller i de deltagande kommunerna samt för Yrkesresan-teamet på GR.

Innehållet i nuvarande Yrkesresan har tagits fram med utgångspunkt i Socialstyrelsens material för yrkesintroduktion på kunskapsguiden.se, men den har även inspirerats av andra regioners introduktion. Innehållet i andra regioners introduktionsprogram överensstämmer därför i viss utsträckning med innehållet i Yrkesresan. Den största skillnaden är att GRs Yrkesresa erbjuder en tydlig och praktisk presentation av innehållet genom sin webbplats.

GR gör också en bredare ansats eftersom de planerar att Yrkesresan på sikt ska omfatta även kompetensutveckling för vana och erfarna socialsekreterare liksom för arbetsledare. Dessa delar är inte fullt utvecklade ännu. De idag medverkande kommunerna i GRs Yrkesresa har även noterat att kommunernas resurser används på ett bättre sätt då socialsekreterare kan fortsätta sin påbörjade kompetensutveckling även om de byter arbetsplats mellan kommunerna.

Den nuvarande Yrkesresan utgår från tre faser i yrkesutvecklingen: *Ny*: 0-2 år i yrket; *Van*: 2-5 år; *Erfaren*: mer än 5 år i yrket. För varje fas är det tänkt att Yrkesresan ska erbjuda kompetensutveckling, både digitalt och fysiskt. Kurserna har utformats i samråd med deltagande kommuner och för varje kurs har kunskapsmål tagits fram. Dessa mål stödjer utvecklingen från kunskap till kompetens och utgår ifrån nivåerna: *fakta, förståelse, färdighet* och *förtrogenhet*. De två sista faserna är under utveckling av GR.

8.2 Kvalitetssäkring av innehållet

Den befintliga Yrkesresan bygger på att stora delar av det webbaserade kunskapsmaterialet utgår från berörd myndighets kvalitetssäkrade underlag. Kompetensinnehållet är webbaserat och använder sig till allra största delen av digitala länkar till kvalitetssäkrat material. Det innebär att när en myndighet gör en uppdatering av sitt material görs den, via länkningen, även i Yrkesresan. Det tekniska upplägget underlättar på det sättet att hålla innehållet aktuellt. Hela kompetensprogrammet kräver dock en kontinuerlig förvaltning för att se över aktualiteten i det samlade kompetensprogrammet.

En stor del av det kvalitetssäkrade materialet i den befintliga Yrkesresan utgår från och finns på Socialstyrelsens Kunskapsguide. Det verksamhetsområde som idag är mest reglerat och dokumenterat är den sociala barn och ungdomsvården och då dess myndighetsutövning. Vid framtagandet av Yrkesresor med annan inriktning än barn och ungdom kommer nytt kvalitetssäkrat material att behöva tas fram av berörda myndigheter och kan komma att kräva nya resurser för dessa. Formerna för det arbetet behöver också fortsatt utvecklas mellan parterna - SKR, RSS, socialchefsnätverken och berörda myndigheter.

9. Modell för förvaltning och utveckling

Den samlade socialtjänsten har i olika stor utsträckning avsatt länsvisa resurser till stöd för kunskapsutveckling och samordning i Regionala Samverkans- och Stödstrukturer, RSS. Många kommuner är små och RSS har stor betydelse för att stärka deras kapacitet i t.ex. utvecklingsarbete. Även i större kommuner fyller RSS en funktion för samordning, samverkan och stöd till utveckling. Var och en behöver inte utveckla eget stöd, det gemensamma bidrar till effektivitet och utveckling av Yrkesresan är ett sådant exempel.

De olika RSS i landet samlas i ett nätverk som samordnas av SKR. Det har också varit en tydlig ambition från statens sida att i dialog och kommunikation med 290 kommuner om olika kunskapsstyrningsfrågor ha en regional samordnande part att samspele med. RSS är denna part. Därutöver samordnar SKR en rad andra nätverk inom socialtjänstområdet.

RSS roll och funktion varierar mellan länen men generella uppdrag är ofta att synliggöra kunskapsluckor och utvecklingsbehov, stödja och anpassa befintliga kunskapsstöd, genomföra praktisknära forskning, ge struktur och stöd för implementering, stödja förbättringsarbete och verksamhets- utveckling, stödja uppföljning och analys samt stödja en strukturerad och ibland avtalsreglerad samverkan mellan kommunernas socialtjänst och regionernas hälso- och sjukvård.

Flertalet RSS funktioner är numera organiserade inom de tidigare landstingen/nu regionerna, några har annan organisatorisk hemvist i form av kommun- eller kommunalförbund. RSS funktionerna varierar i omfattning och

stabilitet, både ekonomiskt och kompetensmässigt. Ett reellt hot är kommande års ekonomiska utmaningar för kommunernas socialtjänst. Det kan tvinga fram besparingar på den typen av verksamheter.

Under utredningstiden har olika förslag diskuterats om lämplig organisation av förvaltning och utveckling av både befintlig och nya Yrkesresor. RSS funktionernas roll och organisation har hela tiden varit i fokus för diskussionerna då bedömningen är att en samordning av kompetensutveckling behöver finnas mellan kommunerna. Då blir det logiskt att bygga på RSS organisationsstruktur. När RSS funktionerna tar ansvar för både den regionala kompetensutvecklingen av Yrkesresor samt att några RSS utvecklar nya Yrkesresor kommer formerna för hur förvaltning och kvalitetssäkring av kompetensprogrammen att behöva utvecklas tillsammans med den nationella samordningen inom SKR och kunskapsmyndigheterna.

AffärsConcept AB har belyst de juridiska förutsättningarna för möjligheterna till samarbete mellan kommunerna och kraven för ett kommunalt samarbete med RSS funktionerna utifrån utgångspunkten att RSS funktionerna utgör nav för Yrkesresorna.

10. Ekonomisk modell

GR har upprättat en budget för kommande år för den Yrkesresa de tagit fram och förvaltar. Kompetensprogrammet är inte färdigutvecklat i alla delar ännu. Ursprungligen är det de 13 kommunerna inom GR som under 2017-2019 bekostat framtagandet av Yrkesresan. Från 2018 har ytterligare kommuner anslutit och börjat nyttja programmet, idag totalt 36 kommuner. GRs budget för 2020 för förvaltning och fortsatt utveckling av Yrkesresan uppgår till drygt 1,4 Mkr för projektledare och webbinnehåll.

Kostnader som tillkommer är föreläsare, kursansvariga, lokaler mm under de fysiska kursdagarna. De nuvarande 36 kommunerna/aktuell RSS anordnar dessa utbildningsdagar samt använder ofta egen personal som föreläsare och kursansvariga. Det är ett sätt att stödja egna medarbetares karriärutveckling samt hålla nere kostnaderna för själva kursdagarna.

AffärsConcept har gjort en mycket preliminär ekonomisk beräkning av vad framtagandet av fem nationella Yrkesresor skulle kunna kosta. Beräkningen utgår från att en upphandling av teknisk plattform görs med ett sjuårigt avtal. I förslaget ingår även en resurs för nationell samordning samt resurser för förvaltning och utveckling av fem Yrkesresor, inklusive den befintliga, fördelade på fem olika RSS/län.

I beräkningen ingår inte de tillfälliga utvecklingsresurser som kan behövas i samband med utvecklingen av en Yrkesresa. Den faktiska driften av teknisk plattform har inte kunnat beräknas på ett helt säkert sätt. Kostnaderna för kursdagarna mm ligger också utanför AffärsConcepts ekonomiska beräkning.

Den preliminära totala kostnaden har därefter fördelats på 290 kommuner under sju år. De två första åren innehåller en högre kostnad för teknisk plattform pga.

uppbyggnad av densamma. Beräkningen bygger också på att det under de fem första åren tillskapas en Yrkesresa per år och att dessa fem finns år 6-7. Den totala mycket preliminära kostnaden för ett sjuårigt avtal mm skulle då uppgå till ca 39 Mkr.

Antal kommuninvånare (30/6-19)	Prel. årskostnad för 5 Yrkesresor (fördelat på 290 kommuner)
10 000 invånare	Ca 6000 kr/år
25 000 invånare	Ca 15 000 kr/år
50 000 invånare	Ca 30 000 kr/år
75 000 invånare	Ca 40 000 kr/år
100 000 invånare	Ca 55 000 kr/år
200 000 invånare	Ca 120 000 kr/år
350 000 invånare	Ca 185 000 kr/år
570 000 invånare	Ca 310 000 kr/år
1 000 000 invånare	Ca 520 000 kr/år

Om antalet deltagande kommuner blir lägre än 290 så ökar kostnaderna för varje deltagande kommun. Nedan tabell är ett enkelt exempel på en kostnadsbeskrivning med en halvering av antalet deltagande kommuner. Viktigt att notera är att den faktiska kostnaden inte går att beräkna på det här sättet då den är avhängig av antalet deltagande kommuner i de olika kommunstorlekarna. Om det totalt sett är några mindre kommuner som väljer att inte delta i en nationell Yrkesresa blir intäktsbortfallet lägre än om några större gör det valet.

Antal kommuninvånare (30/6-19)	Prel. årskostnad för 5 Yrkesresor (fördelat på 145 kommuner)
10 000 invånare	Ca 12 000 kr/år
25 000 invånare	Ca 30 000 kr/år
50 000 invånare	Ca 60 000 kr/år
75 000 invånare	Ca 80 000 kr/år
100 000 invånare	Ca 110 000 kr/år
200 000 invånare	Ca 240 000 kr/år
350 000 invånare	Ca 370 000 kr/år
570 000 invånare	Ca 620 000 kr/år
1 000 000 invånare	Ca 1 040 000 kr/år

10.1 Fortsatt utredning av kostnaderna

Kommentus kommer nu att utreda om Yrkesresan och dess nuvarande tekniska design och utformning kan integreras i den upphandlade lärplattformen. En ny ekonomisk beräkning behöver därefter göras av Kommentus kostnader för drift och utveckling av att integrera Yrkesresan i plattformen.

I och med att en del poster i den preliminära beräkningen inte har kunnat anges med säkerhet så kan den totala kostnaden för förvaltning, utveckling och drift av Yrkesresan troligen bli högre än 39 Mkr. Kommunerna behöver därutöver finansiera de utbildningsdagar deltagarna träffas fysiskt för kompletterande föreläsningar och reflektion. Dessa kostnader kan variera beroende på hur länet löser genomförandet. Kostnadsreduceringar bör kunna göras om befintliga lokaler och interna föreläsare kan användas etc.

De preliminära kostnaderna ovan har presenterats för de olika socialchefsnätverken. Reflektionen från cheferna är att de preliminära kostnaderna med ett deltagande från i princip alla kommuner bör kunna inrymmas i de budgetar för kompetensutveckling kommunerna har för dessa yrkesgrupper. Ett deltagande i en nationell satsning med flera kvalitetssäkrade Yrkesresor bör inte medföra några merkostnader för kompetensutvecklingen av de berörda professionerna, det kan i en del fall till och med bli mer kostnadseffektivt.

11. Juridiska frågeställningar

AffärsConcept har utrett de juridiska frågeställningar som rör kommunernas möjligheter att samarbeta om en nationell kompetensmodell som Yrkesresan. En del av utredningen har utgått från att en upphandling av en teknisk plattform kan behöva göras och har där utrett vem som kan utgöra upphandlande myndighet/ansvarig part enligt konkurrenslagstiftningen. Den andra delen av utredningen har belyst de juridiska förutsättningarna för kommunerna och RSS att formalisera ett samarbete runt Yrkesresor med hänvisning till kommunallagens bestämmelser.

Med en förhoppningsvis kommande möjlighet att nyttja Kommentus redan upphandlade lärplattform är de delar i AffärsConcepts utredning som rör upphandling av plattform inte lika aktuella längre. Om det skulle visa sig att det inte är möjligt att integrera Yrkesresan i Kommentus lärplattform behöver SKR överväga att göra en upphandling av en teknisk plattform. AffärsConcepts utredning ger i så fall SKR stöd för att kunna vara upphandlande myndighet.

11.1 Avtalssamverkan

AffärsConcept konstaterar att det förslag SKRs utredning lägger om hur organisera kompetensutvecklingen av Yrkesresor är juridiskt möjligt enligt kommunallagens regelverk. Kommuner kan via SKR finansiera de RSS som åtar sig att utveckla och förvalta en Yrkesresa. SKR kan med hänsyn till konkurrenslagstiftningen även träffa överenskommelser med några RSS att ansvara för en Yrkesresa.

Ett alternativ som utretts är att en enskild kommun åtar sig en Yrkesresa och träffar avtal om kompensation för självkostnader med övriga 289 kommuner om användandet av Yrkesresan. En variant som också diskuterats är att kommuner skulle växla ansvaret för en Yrkesresa. Båda alternativen har bedömts medföra alldeles för mycket administration för en enskild kommun samt att kompetens och stabilitet riskerar att gå förlorade om man regelbundet byter ansvarig för förvaltningen.

Ytterligare ett alternativ som diskuterats är att kommuner utvecklar en samverkan utan ekonomisk kompensation mellan varandra. Det förutsätter dock en ganska snabb utveckling av 290 Yrkesresor/motsvarande. Kommunallagen medger inte att en kommun subventionerar aktiviteter för en annan kommun.

Det alternativ som därför bedömts som mest stabilt, juridiskt möjligt samt administrativt hållbart är att kommunerna finansierar deltagandet i Yrkesresorna via SKR vilken fördelar resurser till de RSS som åtar sig ansvaret för en Yrkesresa.

11.2 Upphandling

AffärsConcept har i sin utredning utgått från att en teknisk plattform behöver upphandlas och vem som kan utgöra upphandlande myndighet för kommunernas och RSS räkning. AffärsConcept konstaterar att SKR enligt regelverket kan utgöra en upphandlande myndighet. Det innebär också att SKR kan träffa en överenskommelse med Kommentus om den lärplattform som redan upphandlats då Kommentus utgör en del av SKR koncernen och upphandlingar mellan de olika parterna behöver inte göras. Kommunerna och RSS kan på det sättet via SKR få tillgång till lärplattformen.

11.3 Immateriellt ägande

GR har i sitt utvecklingsarbete, först med stöd av statliga stimulansmedel och därefter med resurser från de 13 samverkande kommunerna, tagit fram logotype och design för Yrkesresan. Webbplatsen har tagits fram av GR och har en grafik med resan som tema. Symboliken är att kompetensutveckling är en resa: man behöver ständigt utvecklas i sitt yrkesliv. Strukturen, webbplatsen, den grafiska formen och kursernas innehåll har också fått bra betyg av användarna och deras arbetsledare och chefer. GR har uttalat att de önskar inget fortsatt "ägarskap" för utformningen av designen mm utan ser gärna att den används som modell för nya Yrkesresor.

Däremot önskar GR att de 13 samverkande kommunerna erhåller ekonomisk kompensation för det utvecklingsarbete de finansierat under 2017-2019. Kompensationen önskas i form av att de 13 kommunerna får en sänkt kostnad för sitt ”köp” av en ny utvecklad Yrkesresa motsvarande de resurser de avsatt under de två åren.

12. Förslag till beslut och fortsatta aktiviteter

Utredningsuppdraget har fokuserat på att ta fram förslag till en nationell digital plattform för förvaltning av Yrkesresan samt en modell för organisation av förvaltning/utveckling/kvalitetssäkring av de innehållsliga delarna. I uppdraget har även ingått att belysa de juridiska och ekonomiska förutsättningarna för att i samverkan mellan kommuner och RSS skapa nationella Yrkesresor.

Utredningen har resulterat i:

- Förslag till en juridiskt möjlig organisation av drift, förvaltning och utveckling av både teknisk plattform och ansvar för kompetensutvecklingen av Yrkesresor.
- Att det SKR ägda bolaget Kommentus AB bedöms som mest lämpligt alternativ att ansvara för teknisk plattform för Yrkesresor.
- Förslag till att SKR och Kommentus AB fortsatt utreder kostnaderna för förvaltning och vidareutveckling av både teknisk plattform och organisation för kompetensutvecklingen för att därefter utforma affärsmodell och avtal mellan alla berörda parter.
- Att de Regionala Samverkans och Stödstrukturerna bedöms som lämplig organisation för, samt att länsrepresentanterna är intresserade av, att ansvara för kompetensutvecklingen av Yrkesresor och att några RSS ansvarar för förvaltning av de Yrkesresor som tas fram.
- Socialstyrelsen, som central kunskapsmyndighet för socialtjänsten, önskar att aktivt medverka i kvalitetssäkringen av innehållet i utvecklingen av Yrkesresor.

Förslag till beslut:

- SKR fortsätter tillsammans med Kommentus utreda den lärplattform som bolaget nyligen upphandlat som det bästa alternativet till teknisk plattform för kommande nationella Yrkesresor.
- Förvaltning, utbildning och utveckling av både de innehållsliga delarna i befintlig och kommande Yrkesresor organiseras med utgångspunkt från Socialtjänstens 21 länsvisa RSS funktioner.
- SKR organiserar inom avdelningen för Vård och omsorg den nationella samordningen av befintlig och kommande Yrkesresor.
- Partnerskapet utgör framtida samverkansforum vid framtagandet av nya Yrkesresor.

För att den befintliga Yrkesresan och nya sådana ska kunna utvecklas krävs att kommunernas socialtjänst medfinansierar alla delar i förvaltning, drift och utveckling av desamma. De tre SKR nätverken: Socialchefs nätverket, NSK-S och RSS har alla uttryckt stort intresse för att delta i och medfinansiera nationella Yrkesresor. Socialcheferna önskar dock mer tid för att förankra informationen med övriga kollegor i de 21 länen. Ett nytt gemensamt möte för de tre nätverken kommer att hållas den 18-19 mars 2020. Tills dess ska avstämning och förankring ha genomförts i alla län.

Parallellt med att SKR genomför utredningen med Kommentus AB föreslås att SKR också genomför nedan aktiviteter inför och efter nätverksmötet i mars:

- Ta fram förslag till avtal med Kommentus AB om teknisk plattform för nationella Yrkesresor.
- Göra en ny ekonomisk beräkning för de samlade kostnaderna för förvaltning, drift och utveckling av nationell samordning, teknisk plattform och kompetensutvecklingen/de innehållsliga delarna av Yrkesresan.
- Ta fram förslag till överenskommelser med deltagande kommuner.
- Ta fram förslag till överenskommelse med GR om fortsatt förvaltning och utveckling av befintlig Yrkesresa.
- Ta fram förslag till överenskommelser med intresserade RSS funktioner för utveckling och förvaltning av nya Yrkesresor.
- Ta fram förslag till lämplig kompensation till GR inför att Yrkesresa nr.2 utvecklas och börjar tillämpas.
- Tillsammans med NSK-S och Socialchefs nätverket ta fram behov av lämpliga områden för nya Yrkesresor för fortsatt utredning inom Partnerskapet.
- Inom Partnerskapet utreda och ta fram förslag på hur Yrkesresor bör kvalitetssäkras.
- Inom Partnerskapet utreda hur kunskapsmyndigheterna kan utgöra stöd till RSS vid framtagandet av nya Yrkesresor.

2020-01-28

Nationell tillämpning av Yrkesresan

FÖRSTUDIE AV JURIDISKA, TEKNISKA OCH ORGANISATORISKA
FÖRUTSÄTTNINGAR

Upplysningar om innehållet
Namn E-postadress

© Sveriges Kommuner och Landsting, Välj valfritt datum i kalendern för att visa årtal "2018"

ISBN/Beställningsnummer: Ange nummer

Text: Ange namn

Illustration/foto: Ange namn

Produktion: Ange namn

Tryck: Ange namn

ISBN XXX-XX-XXXX-XXX-X

Beställ eller ladda ner på webbutik.skr.se

Post: 118 82 Stockholm | Besök: Hornsgatan 20

Telefon: 08-452 70 00 | www.skr.se